

ÇOCUĞUNUZ OKUMA VE KONUŞMADA ZORLUK ÇEKİYORSA DİKKAT!

Anadolu Sağlık Merkezi Nörolojik Bilimler Bölümü konsültan hekimlerinden Dr. Lütfü Hanoğlu, öğrenme güçlüğü olarak da bilinen disleksi hakkında bilgi verdi.

Disleksi nedir?

Disleksi, Türkçe karşılığıyla okuma güçlüğüdür. Özel bir öğrenme güçlüğü olan disleksi, her türlü zeka düzeyinde görülebilir. Okuma ve dolayısıyla yazma güçlüğü'nün yanı sıra kişide kısa süreli bellek, matematik, faaliyete yoğunlaşma, kişisel organizasyon ve sıralama alanlarında zorlukların da gelişmesine neden olabilir. Okuma güçlüğü, duygusal bozukluklar ve olanakların kısıtlı olması gibi nedenlerden kaynaklanmaz. Tamamen biyolojik kaynaklı bir sorun olarak nitelendirilmektedir.

Nedenleri neler?

Gelişimsel nörobiyolojik bir bozukluk olarak tanımlanıyor. Ailevi yönü kuvvetli olmakla beraber çevresel faktörler de kolaylaştırabiliyor. Nedeni henüz bilinmiyor. Beyinde bazı yapısal anomaliler ile beraber gelişiyor. Sağlıklı kişilerde işitme ve konuşma merkezlerinin bulunduğu temporal lobunun planum temporale bölümü, karşı beyin yarısına göre daha büyüktür. Disleksisi olan kişilerde ise fizyolojik olan bu asimetri kaybolur. Ayrıca sol temporal lob, beyincik ve iki taraflı temporo-parieto-okspital bileşke, frontal (ön beyin) lob ve bazı olgularda tüm beyin ve gri cevherde azalma saptanmış. Bu bulgular, bilginin işlenmesinde bir aksaklık olduğunu destekliyor. Beyinde disleksiye neden olan anomali yanında görsel, uzamsal ve yan düşünme gibi adeta telafi edici yeteneklerin fazlaca geliştiği ve bunlar ile öğrenmenin sürdürüldüğü düşünülüyor.

Görülme sıklığı nedir?

Toplumun yüzde 4-5'inde değişik düzeyde okuma güçlüğü görülür.

Belirtileri nelerdir?

Kelimelerin ve bazen de simgelerin kullanımında güçlük hastalığın ilk belirtisini oluşturuyor. Kelimelerin içinden sesleri ayırt etmekte zorluk olduğu için bu sorunu yaşayan kişilerin yüzde 60'ında fonolojik sorun, yani seslerin telafuzunda bozukluk görülüyor. İlkokula başladığında okuma güçlüğü ile birlikte yazma ve seslendirme hataları belirginleşiyor.

Dislektik hastalar;

- Yazılardaki kelimeleri doğru ve akıcı bir şekilde okuyamaz.
- Kelimeleri seslendiremez ya da seslerin şifresini çözümleremez.
- Aşına olmadığı kelimeleri konuşurken kullanmasına karşın yazılı olarak çözümlenmekte zorlanır.

Kişinin gelecekteki çalışma hayatını etkiler mi?

Kişinin gelecekteki meslek seçimini kısıtlamaz ancak her dislektik bireyin zayıf ve güçlü olduğu alanlar vardır. Dislektik hastalar, matematik, sanat, tasarımcılık gibi alanlarda çok başarılı olabilirler. Önemli olan bu sorunun erken saptanıp kişinin doğru eğitimi alması ve bireysel yeteneklerin ortaya konulmasıdır.

Nasıl tedavi ediliyor?

Günümüzde disleksiye ortadan kaldıran bir tedavi yöntemi mevcut değil. Ancak uzmanlaşmış eğitimcilerin yardımıyla disleksinin etkileri azaltılıyor.

Çocuğuma disleksi tanısı konursa ne yapmalıyım?

- Disleksi tanısı konan çocuğa eğitimi süresince olabildiğince iyi destek verilmeli ve bunun okul içinde yapılması gerekmektedir.Sorun yaşadığı alanda haftada 1-3 saatlik özel eğitim ile desteklenerek çocuğun normal sınıfında başarılı olması sağlanabiliyor.

- Bu aşamada aileye düşen görev, çocuğun güçlüğü nedeniyle sarsılan özgüvenini tazelemek. Bu sorunun kendisinin bir hatası olmadığı, güçlü alanlarının da olduğu konusunda onu ikna etmeli.